

Ioan Gabriel Dalea

Cunoaștere și iubire
în Francmasoneria Spirituală Creștină

Editura Arcana
Timișoara, 2015

Cuprins

Precuvântare.....	5
În loc de introducere — Rugăciunea inițiatului.....	11
Capitolul 1. Creștin și francmason — o contradicție?.....	13
Capitolul 2. Ritul Scoțian Rectificat — rădăcini.....	39
Capitolul 3. Stricta Observanță Templieră (SOT).....	47
Capitolul 4. Martinez de Pasqually și Aleșii Cohen ai Universului.....	75
Capitolul 5. Jean Baptiste Willermoz și influența acestuia în cadrul conventului de la Wilhelmsbad.....	85
Capitolul 6. Louis Claude de Saint-Martin — Filosoful Necunoscut.....	97
Capitolul 7. Creștinismul inițiativ.....	103
Capitolul 8. Inițiere și transmisie inițiativă.....	111
Capitolul 9. Despre virtuți.....	127
Capitolul 10. Despre cunoaștere și simbolism.....	143
Capitolul 11. Simbolism masonic și tradiție creștină.	177
Capitolul 12. Calea iubirii. Agapa fraternă ca trăire a iubirii.....	193
Documente anexe la lucrare.....	213
Anexa 1. Scrisoare către un profan candidat la inițiere.....	215
Anexa 2. Codul Masonic al Lojilor Reunite și Rectificate din Franța.....	221
Anexa 3. Codul General al Regulamentelor Ordinului Cavalerilor Binefăcători ai Cetății Sfinte, adoptat la Conventul Național al Galilor, ținut în noiembrie 1778	267
Anexa 4. Regula masonică adoptată la Conventul de la Wilhelmsbad, în anul 1782.....	331
Anexa 5. Discurs pronunțat la recepția unui ucenic francmason, de Jean Baptiste Willermoz.....	345

În loc de introducere RUGĂCIUNEA INIȚIATULUI¹

Adevăr etern,

Tu mă înconjori cu razele tale, dar umbre tenebroase se ridică fără încetare din sufletul meu și mă împiedică să-mi înalț privirile până la Tine. În fiecare zi, seara și la miezul nopții, dimineața și la prânz, Te invoc cu ardoare. Eforturile mele sunt însă zadarnice și inutile. Vălul gros al condiției mele materiale împiedică vederea luminii Tale. Imaginile obiectelor cărora mi-am predat simțurile se așază ca o barieră între acțiunea Ta binefăcătoare și slabele eforturi ale voinței mele; aceste imagini mă antrenează și mă pierd prin iluziile lor înșelătoare.

Simt că Te scap și pierd speranța de a Te atinge.

O, Adevăr, fără de care ființa mea nu este decât neant, nu voi înceta să Te invoc.

Până în momentul în care îmi vei îndeplini dorința, legămintele mele vor fi unica mea existență. Auzi-mi vocea, vino să-l conduci pe cel care Te cheamă cu atâta ardoare. Abjur iubirea față de obiectele simțurilor; numai pe Tine vreau de-a pururi să te iubesc și să te contemplu drept unica mea viață. Pentru că Tu ești cel ce este viața omului, și știi cu claritate că destinul meu este să trăiesc mereu cu Tine și în Tine.

---

¹ Jean-Baptiste Willermoz, manuscrisul *Mes pensées et celles des autres*, Biblioteca Municipală din Lyon, MS 5526.

Unde voi putea deci să găsec știința și înțelepciunea? Mi-am petrecut zilele și nopțile în căutări și meditații, și încă mă întreb unde se ascund. Omul este încă departe de a le cunoaște și de a le ști valoarea.

Ele nu sunt nici în adâncimile mărilor, nici în abisurile pământului. Unde este, deci, această înțelepciune? Unde, această inteligență? Unde voi putea să le găsec?

Am întrebat toate ființele vii; nimeni nu le-a întrevăzut încă. Am realizat că nimeni nu le deține... Dumnezeu este singurul care cunoaște drumul ce duce spre ele; singur, El știe unde se află. Când a dat legi tuturor ființelor, când a supus ordinelor Sale vânturile și furtunile și când a dirijat fulgerul înspre traseul pe care-L impusese omului... Înțelepciunea era înaintea omului.

Apoi, i-a spus omului: Nu vei găsi știința și inteligența decât în adorarea Domnului.

CAPITOLUL 1

CREȘTIN ȘI FRANCMASON — O CONTRADICȚIE?

Moto:

*„Vântul suflă unde vorește, și tu auzi glasul lui,
dar nu știi de unde vine, nici încotro se duce.*

Astfel este cu oricine e născut din Duhul.“ (Ioan 3:8)

Am început să scriu aceste rânduri, fără a fi avut vreo intenție prealabilă în acest sens, la finele anului 2012. Apoi, ideea de a le publica m-a captivat, dar viața cotidiană, cu limitările și constrângerile ei obișnuite — familie, serviciu, responsabilități —, a făcut acest proiect să se întindă pe o perioadă mai mare decât mi-am imaginat. Oricum, iată că, în 2015, textul este aproape finalizat și, cel mai probabil, va vedea lumina tiparului acum.

Am scris această carte din dorința de a împărtăși cititorilor și, mai ales, acelor care-mi sunt Frați, câteva puncte de vedere și opinii personale care mi s-au conturat de-a lungul ultimilor ani în minte, creându-mi anumite convingeri personale. Îi rog pe toți cei care vor lectura volumul să mediteze la cele scrise, iar mai apoi să continue să-și caute propriul Adevăr, dacă cele exprimate de mine nu reflectă și trăirile lor interioare. Am început

să-mi pun ideile pe hârtie imediat după populara zi de 21 Decembrie 2012, zi considerată de mulți drept una a trecerii într-o nouă epocă, într-un nou ciclu universal și evoluționist pentru umanitate. Părerea mea este că acest „pasaj” a început mult mai devreme, imediat după căderea adamică, și că el s-a manifestat neîntrerupt și permanent în viața tuturor celor care au fost pregătiți. Probabil că cei pregătiți să primească se vor înmulți, iar trezirea conștiințelor și deschiderea inimilor se va face mult mai ușor de-acum înainte, căci marea schimbare care, iată, se pare că a început la 21 Decembrie 2012 ține de o mai amplă și o mai rapidă spiritualizare a umanității ca întreg; de o înălțare la un nivel mai subtil, realizabilă printr-o întoarcere individuală sau colectivă a multora dintre noi către Divinitate.

Această schimbare presupune o conștientizare și o înălțare a Sinelui în defavoarea Minelui, înălțare care nu se poate realiza decât prin deschiderea inimii și prin trăirea miracolului Iubirii, făcând astfel ca latura noastră intuitivă să o completeze într-un mod fericit pe cea rațională. Deschiderea inimii este esențială pentru a experimenta, a exprima și a împărtăși IUBIREA: Iubirea trebuie să se alăture Înțelepciunii, inima trebuie să se unească cu creierul, pentru ca împreună să reușească trăirea miracolului Nunții divine.

Nu demult am urmărit pe internet un film cu și despre domnul Neale Donald Walsch¹, *Conversații cu Dumnezeu*. La un moment dat, în acest documentar, o persoană din audiență îl întreabă pe scriitor: „Dacă Dumnezeu are un mesaj pentru noi — cel mai important mesaj —, și l-ați putea sintetiza într-o singură frază, care

¹ Neale Donald Walsch (n. 1943), scriitor american, autorul seriei de cărți *Conversații cu Dumnezeu*.

ar fi acesta?” Walsch oferă un răspuns șocant, în doar patru cuvinte: „M-ați înțeles greșit”. M-am gândit mult la ce se referea, care este interpretarea corectă a spuselor sale? Și cred că am găsit măcar o parte din acest înțeles într-o altă întrebare: „Poți oare tu, fiind obligată să-ți răscumperi greșeala trăind în închisoarea materiei, să ai aroganța să susții că-L înțelegi sau că-L cunoști pe Dumnezeu?” Poate că ar fi mult mai înțelept doar să te dăruiești Lui, sperând ca într-o bună zi să primești dreptul de a vedea și simți Lumina.

Aceasta este o carte în care abordez două dintre cele trei căi¹: a cunoașterii și a iubirii. Cândva, la origini, nu era decât una singură, care le cuprindea pe toate. Dar, odată cu trecerea timpului, Egoul prevalând asupra Sinelui, orgoliile omenești nemăsurate, dogma inflexibilă și intoleranța agresivă și-au spus cuvântul. Sunt căi ce vor să se lase explorate de oricine le parcurge cu ardoare, cu iubire și cu un suflet curat. Căi pe care ești condus pas cu pas, fără grabă, urmând un parcurs inițiativ strict, și care-și dezvăluie secretele doar în fața celor pregătiți să le accepte.

Mi-aș dori ca această carte să fie citită nu doar cu mintea, ci și cu inima; ea reprezintă o perspectivă personală asupra anumitor subiecte, perspectivă bazată pe rațiune, pe intuiție, pe mult studiu, fiind influențată de experiențe personale și de trăiri interioare, dintre care cea mai puternică a fost redescoperirea Sinelui. Este o carte scrisă dintr-o perspectivă masonică, cea a Masoneriei Creștine a Ritului Scoțian Rectificat², dar care nu se dorește a fi o carte de învățătură masonică, ci doar o

¹ Calea cunoașterii, calea iubirii și calea acțiunii.

² Ritul Scoțian Rectificat sau Regimul Scoțian Rectificat (R.E.R.) este un rit Masonic de esență creștină, fondat la Lyon, în 1778.

carte: un imperfect punct de vedere personal, și atât.

Cine suntem noi, de unde venim și încotro ne îndreptăm sunt trei întrebări care au frământat omenirea din cele mai vechi timpuri. Nu cărțile ne vor oferi răspunsurile la asemenea întrebări, căci, dacă ar fi să-l citez, de exemplu, pe Sfântul Bernard de Clairvaux¹, acesta spunea: „*Veți învăța mai multe lucruri în pădure decât din cărți; copacii și pietrele vă vor învăța lucruri pe care n-ați putea să le auziți în niciun alt mod*“. Sfântul Bernard ne oferă o minunată lecție despre limitele cărților, dar ele pot deveni totuși niște companioni plăcuți pentru cei ce caută. Cărțile pot transmite cunoștințe, dar nu și Cunoaștere; pot vorbi despre inițiere, dar nu vor Iniția; pot fi suport pentru învățătură, dar nu vor fi niciodată Maeștri. Nu trebuie să căutăm în cărți ceea ce nu poate fi transmis decât într-un mod diferit, dar, de fiecare dată când vom deschide o carte bună, o carte în care ne regăsim, vom trăi și o mică bucurie inițiativă, aceea de a descoperi că nu suntem singuri.

Faptul că în această lucrare se fac referiri și trimiteri dese la Biblie nu se poate pune pe seama unei intoleranțe la adresa celorlalte religii. Dimpotrivă, vreau să asigur cititorul că toleranța mea față de orice credință este totală, iar respectul meu față de orice religie care are drept scop apropierea sufletului de Ființa Unică Supremă, indiferent sub ce nume s-ar afla, și care preamărește respectiva religie, este deplin. „În casa Tatălui Meu multe locașuri sunt“, ne spune Sfânta Evanghelie după Ioan, în capitolul 14:2.

¹ Bernard de Clairvaux, cunoscut și ca Sfântul Bernard (1091–1153), călugăr și conte de Châtillon. Numele său se leagă de Ordinul Cistercian căruia i-a oferit strălucire, dar și de Ordinul Templierilor. El a făcut ca acesta să fie recunoscut în mod oficial în 1128, fiind, de fapt, și inspiratorul acestei organizații.

Oricare ți-ar fi religia, dacă ea pleacă de la o sinceră și de neclintit credință într-un Principiu Divin suprem, creator și inteligent, sursă a tot ce există, indiferent dacă este denumit Dumnezeu, Cel Preaînalt, Marele Arhitect al Universului, Marele Geometru al Universului sau Tată al nostru, înseamnă te afli deja aproape de Divinitate.

Cu toate acestea, obligat fiind de tema aleasă pentru lucrare, se subînțelege că mă voi referi predominant la creștinism și la apropierea dintr-o această religie și Francmasonerie. Atunci când discut despre creștinism, și mai ales despre caracterul profund creștin al Ritului Scoțian Rectificat, mă refer preponderent la creștinismul primelor trei secole de după Hristos, menționat mai departe și prin termenii de creștinism primar, creștinism primordial sau creștinism inițiativ. Ritul sau Regimul Scoțian Rectificat este un Rit specific prin ferm declarata și strânsa lui legătură cu creștinismul așa-numit „primar“ — vorbim aici de un creștinism al primelor secole de după Isus, inițiativ și transcendent, nedogmatizat și fără vreo legătură cu confesiunile religioase creștine, fie ele tradiționale, fie sectare. Existența însăși a misterelor creștine ar fi greu de conceput dacă nu am admite caracterul eminentemente ezoteric al creștinismului originar, or e cunoscut și acceptat faptul că, prin cuvântul grecesc *μυστήριον* (mysterion), creștinii timpurii¹ descriau Misterul Creștin.

Strămoșii mei nu au fost brahmani, șamani, egipteni, evrei, și nici musulmani, ci creștini. De aceea, atunci când, după câțiva ani buni petrecuți într-o Lojă masonică regulată albastră, am fost invitat să mai fac un pas înainte înspre un rit, am considerat că, pentru mine, practicarea

¹ Comunitatea creștină a apărut la Sărbătoarea Cincizecimii, în Ierusalim (cf. Fapte, cap. 2).

Respectiv unui rit masonic precum Ritul Scoțian Rectificat — un rit masonic creștin, dar de un creștinism eliberat de dogmă, așa cum se autodefinește — reprezintă calea cea mai apropiată. Născut fiind dintr-un tată ortodox și dintr-o mamă romano-catolică, schisma dogmatică creștină n-a existat pentru mine; în casa copilăriei mele a domnit armonia, și nu dogma. Pentru un om ce și-a câștigat libertatea, dogma nu reprezintă altceva decât o constrângere adusă credinței. Încrâncenarea dogmaticilor nu izvorăște din credință, ci din teama de a nu-și pierde influența asupra adeptilor, fapt care ar implica o diminuare a controlului asupra acestora. Rămâne ca liberul-arbitru al fiecăruia să decidă dacă această potențială diminuare a controlului poate conduce implicit, și la o diminuare a credinței în Dumnezeu, sau nu.

Majoritatea religiilor par să aibă drept coloană vertebrală ceea ce scriitori celebri, precum René Guenon, Jean Tourniac și mulți alții, denumesc „Tradiție Primordială”, sursă a celor ce se manifestă în prezent. După cum afirma, într-una din lucrările sale, Jean Tourniac:

„Omul tradiției, cel care este atașat Tradiției, nu-și poate îndrepta atenția decât spre ceea ce era la începuturi, și nu spre un anumit moment sau altul al parcursului temporal al instituției tradiționale.”¹

Putem analiza pe scurt care este legătura dintre Tradiția primordială, ezoterism și exoterism. Poate fi interesant pentru a identifica în ce măsură se atrag sau se resping cele două părți ale oricărei religii: cea publică și cea a misterelor.

Tradiția Primordială se regăsește „încriptată” în cele

¹ Jean Tourniac, *Principes et problèmes spirituels du Rite Écossais Rectifié et de sa chevalerie templière*, Éditions Dervy, 2001.

mai multe dintre tradițiile exoterice ale umanității și, cu atât mai mult, în cele ezoterice. Miturile și legendele umanității sunt, la rândul lor, surse valoroase pentru regăsirea și reconstruirea corpusului Tradiției.

Multe religii și societăți inițiatice au drept coloană vertebrală sau, dacă doriți, drept „cerc interior”, inițiați care au avut mereu grijă ca această Tradiție să fie perpetuată de la o generație la alta, de la un veac la altul, și să fie transmisă pentru posteritate în deplina ei puritate originală și originară, chiar dacă în funcție de vremuri a trebuit să fie îmbrăcată în anumite voaluri. Pentru că despre transmisie e vorba, iar când va veni vremea vom vorbi și despre ce ar putea însemna cu adevărat transmisia inițiativă.

Tradiția Primordială este unică, la fel cum și Dumnezeu este Unul. Ea este, a fost și va rămâne aceeași în orice epocă, fiind oferită direct de Înțelepciunea Divină, ca punte de legătură și acțiune reparatorie, pentru a-l lega din nou pe om de Dumnezeu. Tradiția Primordială, fiind de origine Divină, este, în egală măsură, perfectă și imuabilă, ea reprezentând revelația divină a adevărilor pe care omul le poate cunoaște fie în mod direct, de la Dumnezeu — în cazul iluminării, de pildă —, fie în mod indirect, mediat, cum se întâmplă în cazul inițierilor, caz în care ea va fi revelată de către maeștri spirituali sau de către societăți inițiatice — de cele mai multe ori secrete sau, cel puțin, discrete — depozitare ale unor mistere ezoterice și inițiatice la fel de vechi ca umanitatea.

Joseph de Maistre¹ afirmă că această tradiție este „tot atât de veche precum lumea” iar Guenon consideră că ea ar

¹ Joseph de Maistre (1753–1821), scriitor, filosof, avocat și diplomat conservator. Beneficiind de o educație ieșuită, acesta este considerat a fi fost unul dintre misticii secolului al XVII-lea. Membru proeminent al Francmasoneriei vremii, a participat, în 1782, la Conventul de la Wilhelmsbad, unde s-au pus bazele Masoneriei Rectificate.

avea o origine transcendentă și supraumană¹, deci investigarea istorică pe acest subiect nu poate oferi decât răspunsuri limitate și incomplete.

Atât exoterismul cât și ezoterismul nu sunt altceva decât două manifestări temporale diferite ale aceleiași Tradiții de la începuturi, acționând drept Centre Spirituale secundare ale Centrului Spiritual principal. Nu există nicio contradicție și niciun conflict între ele, ci mai degrabă complementaritate.

Manifestările exoterice pot avea o origine directă, dacă emană direct din Tradiție, sau indirectă, dacă provin din anumite forme ezoterice care, de-a lungul istoriei, au îmbrăcat haină exterioară. Explicația termenului de exoterism oferită de dicționar e relevantă în acest sens: „Învățătura *parțială* a unei doctrine, a unui ritual care poate fi cunoscut și de profani“. Învățătura exoterică este de cele mai multe ori, gândită astfel încât să fie accesibilă înțelegerii unei mase cât mai largi de oameni. Ea este aceea care, prin morala și prin regulile sale de conviețuire, reglează (alături de legea civilă) viața comunității care a îmbrățișat-o.

Din contră, ezoterismul este definit drept „transmiterea unei doctrine filosofice, a unui ritual sau a unei inițieri unui număr restrâns de oameni ce devin, astfel, inițiați“. Asta presupune că, pentru marea masă, legile și misterele lumii vizibile și invizibile rămân ascunse; ele rămân inaccesibile celor care nu sunt chemați, deoarece nu posedă calitățile personale necesare inițierii. Cei care nu pot străpunge vălul simbolurilor, al alegoriilor și al parabolilor, fie pentru că nu depun eforturile minime necesare, deși au fost înzestrați în această direcție, fie pentru că, deși fac eforturi, Dumnezeu nu dorește să-i

¹René Guenon, *Ezoterismul creștin*, Editura Herald, 2012.

lase să vadă, trebuie să accepte că această cale nu le este destinată. Limbajul simbolic s-a dovedit de-a lungul timpului a fi cel mai adecvat transmiterii Tradiției și perpetuării unor elemente invariabile și sacre, dar acesta nu-și relevă arcele tuturor în mod egal.

Fie că vorbim de misterele antice egiptene, de cele orifice sau eleusine, de cele mitraice, de cele creștine, așa cum se practicau ele în creștinismul timpuriu, sau de cele masonice, mai recent, ezoterismul înglobează universalitatea sacralului și se perpetuează printr-o Tradiție așa-zis orală, care se transmite de la gură la ureche, de la Maestru la discipol, sub o formă alegorică sau simbolică. La rândul său, discipolul, o dată devenit Maestru, va avea datoria să transmită mai departe, către cei pe care-i va considera demni și pregătiți pentru aceasta, ceea ce i-a fost încredințat să perpetueze.¹ Atenție, deci, celor care, odată ce consideră că pentru ei parcursul inițiativ s-a sfârșit, au tendința să se retragă într-un „turn de fildeș“! Pe de o parte, pentru că parcursul inițiativ real nu se sfârșește niciodată (nu în viața asta), iar, pe de altă parte, pentru că „a primi“ înseamnă, înainte de orice altceva, o datorie asumată de „a transmite mai departe“.

Pentru o inițiere reală e nevoie de cel puțin trei lucruri: aptitudini personale², o muncă susținută pentru acumularea cunoștințelor și pentru înțelegeri teoretice care permit trecerea de la potențialitate la acțiune și, în special³, altoirea efectivă la o organizație regulată tradițională, depozitară a unei influențe spirituale neîntrerupte, ale cărei forme și conținut esențiale au fost

¹ René Guenon, *Ezoterismul creștin*, Editura Herald, 2012.

² Să menționăm doar: liber și de bune moravuri, având minimum o anumită vârstă etc.

³ Sublinierea noastră.